

А. П. Романченко,

д-р філол. наук, проф.,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

професор кафедри української мови;

Л. І. Стрій,

канд. філол. наук,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

СЕМАНТИЧНА ТА СИНТАКСИЧНА ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ ЗАГОЛОВКІВ ПРОГНОЗІВ ПОГОДИ

Заголовок як елемент метеодискурсу, реалізованого в жанрі прогнозу погоди, відбиває специфіку, що ґрунтується на кількох принципах висвітлення інформації. Йдеться про поєднання особливостей наукового, публіцистичного та художнього стилів. *Метою* нашої розвідки є лексична та синтаксична специфіка заголовків у мережі Фейсбук. *Об'єкт* дослідження – медійний заголовок, *предмет* дослідження – його особливості в семантичному та граматичному аспектах.

Під час вивчення заголовків прогнозів погоди прислужилися такі методи, як описовий метод (для характеристики метеолексем), компонентний аналіз (для встановлення семантики основних лексичних елементів заголовків), кількісні підрахунки (для з'ясування частотності метеолексем та конструкцій). *Джерельною базою* послуговували заголовки прогнозів погоди, репрезентовані на фейсбук-сторінці начальника Черкаського обласного центру з гідрометеорології В. Постриганя. *Фактичну базу* становлять 300 вказаних одиниць, зафіксованих у дописах із 12 серпня 2019 до 31 січня 2022 року.

Семантична специфіка заголовків значною мірою визначається якісними й кількісними параметрами використовуваних лексем. Найрозрагуженішою є система слів на позначення часу. У її межах виокремлено найчастотніші лексеми: назви сезонів, місяців, днів. Доволі активними серед власне метеолексем виявилися ті, що виражають температурні параметри погоди, опади та явища, а також ті, які конкретизують перебіг погоди в певний проміжок часу. Менш активними компонентами в заголовках є геортоніми, що слугують хрономаркерами погодних умов.

Заголовки прогнозів погоди оформлено як різні типи синтаксичних конструкцій. Прості конструкції переважають і відображають основний зміст прогнозу погоди. Складні речення відбивають головну думку прогнозу з певни-

ми деталями й порівняно рідко використовуються. *Перспективи* дослідження вбачаємо в лексико-стилістичній параметризації заголовків прогнозів погоди.

Ключові слова: медійний заголовок, лексема, синтаксична конструкція, односкладне речення, функціонування.

A. P. Romanchenko,

ScD, Professor,

*Odesa National I. I. Mechnikov University,
Ukrainian Language Department Professor;*

L. I. Strii,

PhD in Philology,

*Odesa National I. I. Mechnikov University,
Applied Linguistics Department Associate Professor*

SEMANTIC AND SYNTAX PARAMETRIZATION OF WEATHER FORECAST HEADINGS

The heading as an element of meteorological discourse, implemented in the genre of weather forecast, reflects the specifics, which is based on several principles of information coverage. It is a combination of features of scientific, journalistic and artistic styles.

The purpose of the research is the lexical and syntactic specificity of headings on Facebook. The object of the research is media heading and the subject of the research – its features in semantical and grammatical aspects.

In the process of studying the weather forecasts headings following methods were used: descriptive method (to characterize meteolexemes), component analysis (to specify the semantics of the basic elements of the studied units) and quantitative calculations (to determine the frequency of meteolexemes and structures). The source base for the article was the headings of weather forecasts, represented on the Facebook page of the head of the Cherkasy Regional Center for Hydrometeorology V. Postryhan. The actual base is 300 of these units, recorded in the forecasts-reports from August 12, 2019 to January 31, 2022.

The semantic specificity of headings is largely determined by the qualitative and quantitative parameters of used lexemes. The system of words to denote time is the most extensive. Within its limits the most frequent lexemes are singled out: names of seasons, months and days. Those that indicate the temperature parameters of the weather, precipitation and phenomena that specify the course of the weather in a certain period of time were quite active among the actual meteolexemes. Less active components in the headings are geotonyms that serve as chronomarkers of weather conditions.

Weather forecast titles are formed as different types of syntactic constructions. Simple constructions prevail and reflect the main content. Complex sentences

reflect the main idea of the forecast with certain details and are relatively rarely used. The prospects of the research lie within the lexical and stylistic parameterization of weather forecast headings.

Key words: media heading, lexeme, syntactic construction, monosyllabic sentence, functioning.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Заголовок – важлива комунікативна одиниця, що сприяє встановленню контакту між автором і читачем, маніфестує позицію автора стосовно повідомлюваного та актуалізує його основний зміст. Він відбиває задум, ідею й концепцію автора твору. Ю. Карпенко переконаний, що відношення між заголовком і текстом такі самі, як відношення між іменем та людиною або між топонімом і географічним об'єктом» [1, с. 29]. *Актуальність* пропонованого дослідження вбачаємо в необхідності визначити особливості заголовка як елемента прогнозу погоди – специфічного жанру метеодискурсу.

Аналіз досліджень із проблеми. Заголовок у художніх та медійних текстах студіюють у різних аспектах: семантичному (І. Андріанов, Н. Вахтель, Г. Гапоненко, В. Здоровега, Г. Почепцов), структурному й текстотвірному (Ю. Карпенко, Т. Пермінова, С. Потапенко), функційно-стилістичному (І. Завальнюк, Р. Барт, Л. Коробова, В. Красавіна, О. Немировська, О. Трищук та Н. Фіголь, Ю. Пешкова), комунікативно-прагматичному (А. Долгірева, В. Ревенко, С. Форманова та М. Мельник), впливовому (І. Лакомська, А. Сафонов, Д. Сергеева), синтаксичному (Д. Баранник, О. Божко, А. Ісаєва, А. Попов, І. Серебрянська та ін.).

Метеодискурс – складник прогностичного дискурсу – дослідники плідно опрацьовують в межах різних галузей науки: метеорології, літературознавстві, лінгвістиці. Українські мовознавці зосередилися на вивченні основного тексту метеопрогнозів, зокрема в лексико-семантичному, структурному, стилістичному, лінгвопрагматичному та лінгвоперсонологійному аспектах (Н. Бондарчук, І. Гороф'янюк, М. Заверющенко, Л. Іщенко, О. Коломієць, М. Кулібаба, А. Малюга, Т. Мизин, В. Нагіна, Ю. Потіпак, А. Романченко та ін.). Заголовок як елемент метеодискурсу, реалізованого в жанрі прогнозу погоди, теж являє собою цікавий об'єкт дослідження, оскільки відбиває специфіку, що ґрунтується на кількох принципах висвітлення інформації. Йдеться про поєднання особливостей наукового, публіцистичного та художнього стилів.

Метою нашої розвідки є лексична й граматична специфіка заголовків у мережі Фейсбук. **Завдання** її полягає у визначенні їхніх основних лінгвістичних характеристик. **Об'єкт** дослідження – заголовок у нових медіа, **предмет** дослідження – його особливості в семантичному та граматичному аспектах.

Джерельною базою для запропонованої статті послуговували заголовки прогнозів погоди, репрезентовані на фейсбук-сторінці начальника Черкаського обласного центру з гідрометеорології В. Постриганя. **Фактичну базу** становили 300 вказаних одиниць, зафіксованих у прогнозах-дописах із 12 серпня 2019 до 31 січня 2022 року. У процесі вивчення заголовків прогнозів погоди прислужилися *описовий метод* (для характеристики метеолексем), *компонентний аналіз* (для встановлення семантики основних елементів досліджуваних одиниць), *кількісні підрахунки* (для з'ясування частотності метеолексем та конструкцій). **Теоретична цінність** отриманих результатів полягає в комплексній семантико-синтаксичній характеристиці заголовка як складника тексту, а **практичне значення** – у можливому використанні результатів дослідження в курсі лексикології, стилістики, лінгвоперсонології.

Виклад основного матеріалу. Семантична специфіка заголовків значною мірою визначається якісними й кількісними параметрами використовуваних у них лексем. Найрозгалуженішою є система слів на позначення часу (35 %). У її межах можемо виокремити назви сезонів та міжсезоння й похідних від них (*сезон, зима, осінь, літо, весна, зазим'я, передзим'я, бабине літо, осінній, літній, зимовий, весняний, передвесняний, зимою, весною*, напр.: *Зима так зима!*; *Весна буває і такою...*; *Осінній початок грудня*), місяців і днів (*січень, квітень, листопад, вівторок, субота, неділя, вихідні, вихідні дні*, напр.: *Квітнєве тепло на початку березня*; *Вихідні дні пройдуть під знаком негоди*). Усього зафіксовано 188 таких лексем, серед яких найчастотнішими виявилися назви пір року (у межах групи й підгрупи: *зима* – 16 % / 36 %, *літо* – 12 % / 28 %, *осінь* – 9 % / 22 %, *весна* – 6 % / 14 %). 3-поміж місяців часто згадуваним є вересень та листопад, а серед днів – вихідні. З частотності вживання лексем випливає, що як темпоральні індикатори в заголовках прогнозів погоди функціують назви сезонів та міжсезоння, з якими синоптики найчастіше пов'язують особливості погодних умов, а назви днів та місяців акцентують на тому, коли саме такі умови складатимуться. Певне місце посідає в прогнозах погоди й фразеологізм *бабине літо*, що позначає сухі, теплі дні в перші осінні місяці, що їх синоптики вважають навіть окремим сезоном [7]. Його залучають до складу заголовків, указуючи на улюблене багатьма міжсезоння: *В очікуванні «бабиного літа»*; *Після заморозків – «бабине літо»*.

Доволі активними серед власне метеолексем виявилися номени, що вказують на температурні параметри погоди (21 %). Репрезентантами таких метеонимів є субстантиви й ад'єктиви, котрі визначають температуру повітря: *тепло* (30 %), *спека* (15 %), *мороз* (11 %), *холод* (7 %), *антициклон*, *похолодання*, *сонце*, *прохолода*, *заморозки*, *теплий*, *холодний*, *морозний*. Напр.: *Від морозів до тепла*; *Лютий випробовує морозами та сніго-*

падами. Вербативи й адвербативи рідко є складниками заголовків: *сонячно, тепло, спекотно; похолодати, підморозити, розжарювати*. Напр.: *Розпечене африканське повітря продовжить «вижарювати» Черкащину; На Черкащині похолодає; Погода тижня: сухо та спекотно*.

Назви атмосферних опадів та явищ у заголовках конкретизують перебіг погоди в певний проміжок часу (13 %). Як найбільш функційно навантажені зафіксовано такі метеолексеми, як *дощ* (43 %), *негода* (12 %), *гроза, сніг, злива*. Напр.: *На зміну спеці йдуть освіжаючі дощі; Перші випробування негодюю; Ще трохи дощу та гроз, а далі погожі дні...; Зиму та сніг замовляли?; Літня злива освіжила Черкащину*. Загальна назва *опад* із семантикою 'вода, що випадає з хмар або осідає з повітря на землю чи предмети' уживана рідко (*Південний циклон принесе опади на Черкащину*), що, очевидно, пов'язано з очікуванням громадян від синоптиків конкретики щодо опадів, адже від їхнього різновиду багато чого залежить.

Атмосферні явища – це явища, що «відбуваються в атмосфері або утворюються безпосередньо на земних предметах» [3, с. 48]. У заголовках натрапляємо на такі з них, як *туман, ожеледь*. Напр.: *Дуже тепла погода, тумани та різке похолодання...; На порядку денному – ожеледні явища*. Рідко залучено й назви повітряних течій, зокрема кругових та горизонтальних рухів повітря. Напр.: *Циклон «Volker» прямує на Черкащину!; Циклонічний вихор посипає снігом Черкащину; Мороз і вітер – дні зимові. Вітер – центральна лексема, що номінує горизонтальний рух повітря, уживана переважно без означень, рідко з означенням: Рвучкий вітер та рекорди тепла*. Іменик *циклон* доволі часто супроводжується прикметником-характеристикою за інтенсивністю, напрямком, супровідними опадами: *Січень процатитиметься штормовим циклоном; Атлантичні циклони несуть відлигу; Сніжні циклони не полишать Черкащину; Дощові циклони в гості надовго...; Південний циклон нагадає про зиму*.

Функційно непродуктивними в межах лексичної системи часу є геортоніми (2 %) – назви державних і релігійних свят (*Різдво, Великдень, Перший Спас, Теплий Олекса, День знань, Новий рік*) – та відгеортоніми ад'єктиви (*різдвяний, великодній, вербний, водохресний, хреценський, новорічний*), напр.: *Погодні підсумки найтеплішого року та прогноз на Різдво; «Теплий Олекса» підтримує погоду ідилію; Погожий та помірно теплий Великдень; Рекордно сухий серпень та спека на День знань; Різдвяні морози за розкладом!; Сніжний циклон та погода у новорічну ніч; Великодні вихідні подарують і тепло, і дощі, і сонце*. Геортоніми та відгеортоніми лексеми слугують хрономаркерами погодних умов.

Середню активність мають апелятиви, безпосередньо пов'язані із синоптикою (11 % від заналізованих лексем): *погода* (77 %), *погодний* (15 %), *прогноз, температура, прогнозувати, метеорологічний*, де лексема *пого-*

да посідає особливе місце. Напр.: *Погода не дає розслабитися; Зміна погоди та чого чекати від листопада; Погода літа на всі смаки; У погоди свої плани...; Атмосферний фронт трохи поспе погоду; Прогнози на врожай позитивні; Агрометеорологи прогнозують високі врожайні хлібів на Черкащині; Період негоди після погодні ідилії; Останній тиждень метеорологічного літа і погіршення погоди на наступні вихідні.* Нерідко іменник *погода* супроводжується прикметниками, що характеризують її з певного кута зору, зокрема щодо температури й рухів атмосферного повітря (*Тиждень нестійкої теплої погоди; Причини прохолодної погоди на Черкащині; Вітряна погода дісталася і Черкащини...*), відповідності сезону та місяцю (*Жовтнева погода вересня; На Черкащині квітнева погода; Літня погода не збирається залишати Черкащину!*) та фізіологічно-психологічного стану людини (*Комфортна погода підтримує святковий настрій; Ідеальна погода на державні свята*). Про семантико-функційну специфіку стрижневих слів прикметників (*кліматичний, метеорологічний, прогностичний, синоптичний*) в українському метеодискурсі вже йшлося в [6].

Залучено й невелику кількість географічних назв, що становить 13 % від досліджуваних базових лексем (*Черкащина, Атлантика, Черкаси, Схід* тощо), де концентром топосу, звісно, є топонім Черкащина (74 %), оскільки прогнози погоди, репрезентовані В. Постриганем, розраховані на мешканців саме цього регіону. Напр.: *Черкащину чекає зміна погоди; Циклони покинуть Черкащину до неділі; На Черкащину насувається негода!; І знову Черкаси епіцентр холоду!; Холодний подих Арктики!*

Як зауважує Ю. Карпенко, назва твору як його елемент входить до структури, до мовної тканини твору, тобто є одиницею синтаксичного рівня [1, с. 30]. Із цього випливає необхідність визначити особливості заголовка в соцмережі в граматичному аспекті. Однією з вимог до медійного заголовка є лаконічність, оскільки від точності й стислості залежить, чи зацікавиться читач самою публікацією. Заголовки прогнозів погоди оформлено як різні типи синтаксичних конструкцій: прості двоскладні та односкладні, прості ускладнені та складні речення. Прості конструкції, що переважають у заголовках прогнозів погоди, відображають «основну інформацію матеріалу, здебільшого в нейтральній тональності декларують зміст» [4, с. 369]. Переважна частина заголовків – це прості двоскладні речення, поширені другорядними членами. Напр.: *Аномалія тепла на Черкащині триває; Справжнього квітневого тепла не буде...* Лише невелика кількість простих двоскладних речень є повними непоширеними (*Тепло ще затримається*) або неповними поширеними (*На порозі метеорологічна зима*). Це попри думку, що саме прості поширені конструкції виконують інтригуювальну, атрактивну функції й зацікавлюють адресата детальніше ознайомитися з основним текстом публікації [4, с. 369].

Доволі часто в ролі заголовків функціують односкладні речення (40 %). Зі 119 односкладних речень-заголовків 92 виявилися номінативними реченнями. У їхніх межах, слідом за З. З. Коржак [5, с. 176], за інтонацією, семантико-функційними особливостями розрізняємо розповідно-констатувальні й оклично-констатувальні. Розповідно-констатувальні речення є буттєвими номінативними конструкціями, бо повідомляють про наявність називаного, напр.: *Погода «мільйон на мільйон»; Комфортна субота і тиждень дощів*. Розповідно-констатувальна інтонація заголовків прогнозів погоди може бути незавершеною, напр.: *Тимчасове повернення тепла...; Зима не за правилами...; У вихідні: дощі, вітер та похолодання...; Потепління, радіаційний фон, лісові пожежі...* Оклично-констатувальні номінативні конструкції мають окличну інтонацію та марковані знаком оклику. Оклична інтонація відтворює емоційне ствердження буття предмета або явища. Напр.: *Випробування морозами!; Різка зміни погоди – дощі і суттєве похолодання!*

Серед досліджуваних речень не зафіксовано однослівних заголовків з структурою N_1 . Непоширені односкладні номінативні конструкції нетипові для досліджуваних заголовків, очевидно, з огляду на те, що вони не скеровують читача стосовно основної інформації пропонованого матеріалу «через семантичну невизначеність або лексичну багатозначність слова» [4, с. 370]. Однак зрідка функціують варіанти цієї моделі: N^2_1 (*Погода і День знань; Мороз і сонце...*), N^3_1 (*Вихідні: літо, дощі, грози*).

Нечастотними є й речення, де іменник поширено одним препозитивним означенням: *Морозний удар; Комфортні вихідні; Примхливий квітень; Комфортна температура та періодичні дощі*. Їхню структуру репрезентовано такою схемою: $Adj N_1$. У складі речення може бути два (*Благодатні осінні дощі; Осінній погожий нон-стоп; Туманні осінні вихідні*) чи навіть три узгоджених означення (*Останні теплі осінні дні*), схема яких $Adj^2 N_1$, $Adj N_1 Con Adj N_1$ та $Adj^3 N_1$. Поширені більш ніж одним словом номінативні речення більшою мірою актуалізують враження автора про дійсність, фіксують перебіг подій, виділяють окрему деталь погоди [8, с. 241].

Л. Коваль зауважує, що в поширеному номінативному реченні зміст означуваного обмежено конкретизацією уявлення виділеної ознаки, лімітованої актуальними рисами [2, с. 63]. Препозитивні одиничні узгоджені означення звужують семантику головного члена речення. Кілька таких поширювачів характеризують іменник у називному відмінку з різних боків. Поширювач-додаток «актуалізує не загальну референцію, а її уточнення й корекцію» [там само, с. 65].

За схемами $N_1 N_2$ та $N_1 N_2 Con N_2$ функціують такі заголовки *Примхи травня; Інтриги лютото; «Режим розморожування»; «Режим заморожування»; Тиждень дощів і гроз*. Такі моделі можуть ускладнюватися означеннями ($Adj N_1 N_2$; $N_1 Adj N_2$; $N_1 Adj^2 N_2$; $Adj N_1 Adj N_2$): *Літнє тепло вересня, Осінній початок грудня; Нестійкий початок липня; Чергова спроба зими; Перші*

випробування негодою; Повернення липневої спеки; Тиждень нестійкої теплої погоди; Сніжний удар південного циклону. Непродуктивними є моделі, де іменник стоїть у формі орудного відмінка, а також із числівником *Випробування морозами; випробування зливами і спекою; Комфортний фініш березня 2020.* Залучені для аналізу номінативні речення у складі заголовків прогнозів погоди переважно реалізують буттєву номінацію. Дослідники вказують, що номінативних конструкцій-заголовків приблизно 28 % [9]. Нами зафіксовано шляхом суцільної вибірки 77 % від усіх односкладних речень.

Крім номінативних конструкцій, у заголовках функціують інші односкладні речення. Означено-особові конструкції репрезентують особу автора, особу адресата, групу осіб, які координує автор [2, с. 27]. Зафіксовано 10 % таких конструкцій. 3-поміж них продуктивними є ті означено-особові речення, де автор уналежнює себе до синоптиків (*Значних опадів та екстремальних морозів наразі не прогнозуємо*) та частіше до мешканців Черкащини (*Насолоджуємося літом!; Зустрінемо Новий рік з весняною погодою; Насолоджуємося комфортною погодою; Мріємо про зиму далі!; Чекаємо тепло з Атлантики...*). Головний член таких конструкцій виражений дієсловом 1 ос. мн., що переважно залучає адресата до спільної дії.

Безособові конструкції (10 %) – конструкції, головний член яких називає незалежні від особи дії чи стани. Вони відбивають «особливий спосіб репрезентації відтворюваної дійсності ... та її основного учасника – «відчужений», «замовчуваний», «інволютивний», «деміактивний», який через граматичну заданість позиції в реченні не може бути активним виконавцем названої ситуації» [2, с. 57]. Головний член таких речень виражається безособовими дієсловами без постфікса -ся (*На Черкащині похолодає...; Черкащину засинає; Зимом і не пахне; Черкащину продовжить «заливати»*), предикатами на -но, -то (*У Черкасах зафіксовано підвищений рівень забруднення атмосферного повітря; Перший сніг прийнято!*), словами категорії стану (*На старті зими красиво і слизько; На тижні сонячно, сухо та тепло; Відмовлятися від літа ще рано; З посівною зволікати не слід*), дієсловом на -ся (*Реноме березня підтверджується*), дієсловом бути (*Такого водопілля на Черкащині ще не було!; Справжнього квітневого тепла не буде*). Ними відповідно передають стан природи; здобутий результат дії, скерованої на певний предмет; оцінку стану природи чи психічний стан; об'єктивний стан речей; часову заперечну інформацію. Практично незатребуваними виявилися інфінітивні речення (2 %): *Хрещенським морозам на Черкащині бути!; Чого чекати від майбутньої зими?*

Прості двоскладні та односкладні конструкції ускладнюються однорідними членами, напр.: *Грудень 2021 продовжує вражати теплом та безсніжжям; Погода радує сонцем та стабільністю.* Інші засоби ускладнення не зафіксовано. Усього виявлено 94 % простих односкладних та двоскладних конструкцій.

Складні конструкції порівняно рідко використано в заголовках (6 %). Вони відбивають основний зміст прогнозу погоди з певними деталями. Серед більш поширених речень виявилися безсполучникові складні конструкції (50 %), частинами яких є прості двоскладні (*Весна іде, весні – дорогу!*; *Водопілля триває, можливі наслідки вже спрогнозовані*; *Зима не здається, морози міцнішають*) та односкладні речення (*Простиш весною – заплачеш зимою*; *Повіяло теплом з Атлантики – за кермом «Лісанер» і «Мортімер»*).

На особливу увагу заслуговують безсполучникові складні речення, що являють собою поширений у журналістиці анотаційний заголовок на кшталт *Перший Спас: температурні контрасти та засуха*. Першою частиною складної конструкції – номінативним реченням – автор визначає тему, у другій частині, репрезентованій односкладним реченням (номінативним, безособовим, означено-особовим), він подає анотацію, де висвітлює скерованість вказаної теми: *Небезпечний вівторок: зіткнення спеки та холоду*; *Погода тижня: сухо та спекотно*; *Сценарій тижня: вітряно, прохолодно та «мозаїчні заморозки»*; *Погода вихідних: тішимося ідеальним літом*; *Погода погіршиться: чекаємо опади, вітер та похолодання*. Такі заголовки також кваліфікують як назви-презентації, де перша частина – номінативне речення, яке акцентує на загальній темі публікації, а друга частина звужує, конкретизує її [4, с. 373]. Зрідка заголовки складаються з двох речень, друге з яких містить запитання стосовно того, про що повідомлено першим реченням: *Черкащина – цитадель атмосферної стабільності. Чи надовго?*; *30-35° повернулися. Чи надовго?*

Складносурядні (35 %) та складнопідрядні (15 %) речення в ролі заголовкових комплексів малопродуктивні, перші з яких усе ж переважають другі. Між частинами складносурядних речень реалізуються протиставні та єднальні синтаксичні відношення: *Липень фінішує, але спека крапку не ставить*; *Зима триває, але морози ослабнуть...*; *Арктичне вторгнення добряче охолодило Черкащину, проте надія є...*; *Сонце – на літо, а зими немає...*; *На календарі осінь, а за вікном літо*; *Минає аномальний 2020 рік, і нехай!* Частини складнопідрядних речень можуть бути повними й неповними, напр.: *Весна – революція, яка завжди має успіх*; *Для тих, хто чекав зими та снігу*; *На те воно і літо, що може бути різним*. Казати про переважання певних типів складнопідрядних речень, синтаксичних відношень між частинами не можна з огляду на їхню незначну кількість.

Неповні речення, у яких відсутні необхідні для сприймання інформації компоненти, у ролі заголовка покликані інтригувати й заохочувати читача з'ясувати деталі повідомлення в подальшому тексті. Таку функцію виконують неповні контекстуальні речення: *В полоні золотій осені*. В еліптичних конструкціях пропущено предикат із різною семантикою, напр.: *Після заморозків – «бабине літо»*; *В арсеналі серпня – африканська спека!*; *На горизонті літо!!!*

Висновки та перспективи дослідження. Основними складниками заголовків прогнозів погоди є метеонімени, лексеми на позначення часу й місяця. Актуальні метеолексеми, залучувані в заголовках, називають температуру, атмосферні опади та явища. Хрономаркерами слугують назви сезонів, днів тижня, місяців. Граматична специфіка досліджуваних заголовків полягає в переважанні простих конструкцій (двоскладних та односкладних). Такі конструкції зазвичай є повними поширеними неускладненими й становлять структурне ядро заголовків прогнозів погоди у ФБ. Складні конструкції перебувають на периферії аналізованих одиниць. За комунікативною метою переважають розповідні речення, водночас питальні речення – рідкісні. Частика заголовків являє собою незавершені та окличні структури. *Перспективи* дослідження вбачаємо в лексико-стилістичній параметризації заголовків прогнозів погоди.

Література

1. *Карпенко Ю. О.* Назва твору як об'єкт ономастики. *Літературна ономастика* : зб. статей. Одеса : Астропринт, 2008. С. 29-37.
2. *Коваль Л. М.* Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладного речення в українській мові : монографія. Вінниця : ФОП Корзун, 2015. 320 с.
3. *Кулібаба М. О.* Конституенти лексико-семантичного поля «Синоптична метеорологія»: лексикографічний аспект. *Записки з українського мовознавства*. Одеса: ПолиПринт, 2019. Вип. 26. Т. 1. С. 44-51.
4. *Мариненко І., Михайленко В.* Граматична структура заголовка сучасних українських медіа. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки. 2020. Вип. 187. С. 367-375.
5. Предикат у структурі речення : монографія/за ред. акад. В. І. Кононенка. Київ; Івано-Франківськ; Варшава, 2010. 408 с.
6. *Романченко А. П.* Вербальна мережа ключових ад'єктивів у структурі мовної особистості Наталки Діденко. *Мова*. 2021. № 35. С. 123-128.
7. *Романченко А. П.* Лінгвокогнітивний складник мовної особистості синоптика. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». Київ : Гельветика, 2020. Т. 31 (70). № 2. С. 38-43.
8. *Романченко А. П., Піль М. І.* Комунікативно-прагматичний аспект номінативних речень у художньому мовленні В. Стуса. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». Херсон : ХДУ, 2020. Вип. 1. С. 239-244.
9. *Серебрянська І.* Номінативні односкладні конструкції у заголовкових комплексах друкованих ЗМІ (на матеріалі газет «Україна молода», «День» та «Дзеркало тижня»). *Українське мовознавство*. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. Вип. 42/1, pp. 381-385.

References

1. Karpenko, Yu. O. (2008), *The title of the work as an object of onomastics [Nazva tvor'u yak ob'iekt onomastyky]*, Literaturna onomastyka, Astroprynt, Odesa, pp. 29-37.
2. Koval, L. M. (2015), *Semantic-syntactic basis of the main component of a monosyllabic sentence in the Ukrainian language: monograph [Semantyko-syntaksychna osnova holovnoho komponenta odnoskladnoho rechennia v ukrainskii movi: monohrafiia]*, FOP Korzun, Vinnytsia, 320 p.
3. Kulibaba, M. O. (2019), *Constituents of lexical-semantic field "Synoptic meteorology": lexicographical aspect [Konstyuenty leksyko-semantychnoho polia «Synoptychna meteorolohiia»: leksykohrafichnyi aspekt]*, Zapysky z ukrainskoho movoznavstva, PolyPrynt, Odesa, vol. 26, t. 1, pp. 44-51.
4. Marynenko, I., Mykhailenko V. (2020), *Grammatical structure of the title in modern Ukrainian mass media [Hramatychna struktura zaholovka suchasnykh ukrainskykh media]*, Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky, vol. 187, pp. 367-375.
5. (2010) *Predicate in sentence structure: monograph/ed. V. I. Kononenko [Predykat u strukturi rechennia: monohrafiia/za red. V. I. Kononenka]*, Kyiv; Ivano-Frankivsk; Varshava, 408 p.
6. Romanchenko, A. P. (2021), *Verbal network of key adjectives in the structure of Natalka Didenko's linguistic personality [Verbalna merezha kliuchovykh ad'iektiviv u strukturi movnoi osobystosti Natalky Didenko]*, *Mova*. vol. 35, pp. 123-128.
7. Romanchenko, A. P. (2020), *Linguocognitive component of a linguistic personality of a weather forecaster [Linhvokohnityvnyi skladnyk movnoi osobystosti synoptyka]*, *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho*. Serii «Filolohiia. Sotsialni komunikatsii», Helvetyka, Kyiv, vol. 31 (70), № 2, pp. 38-43.
8. Romanchenko, A. P., Pil, M. I. (2020), *The communicative pragmatic aspect of nominative sentences in V. Stus' artistic speech [Komunikatyvno-prahmatychnyi aspekt nominatyvnykh rechen u khudozhnomu movlenni V. Stusa]*, *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*. Serii «Hermanistyka ta mizhkulturna komunikatsiia», KhDU, Kherson, vol. 1, pp. 239-244.
9. Serebrianska, I. (2012), *Nominative constructions in the headlines of print media (based on newspapers "Young Ukraine", "Day" and "Mirror Weekly") [Nominatyvni odnoskladni konstruksii u zaholovkovykh kompleksakh drukovanykh ZMI (na materialy hazet «Ukraina moloda», «Den» ta «Dzerkalo tyzhnia»)]*, *Ukrainske movoznavstvo*, KNU imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv, vol. 42/1, pp. 381-385.